

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá vlivem ikonicity na zpracování českých slov u osob s afázií. Jejím cílem je provést částečnou konceptuální replikaci výzkumu autorů Meteyard et al., 2015, navrhnout experiment obsahující dva úkoly, které by vliv ikonicity na zpracování jazyka ověřovaly, a otestovat je na skupině pacientů s afázií a na kontrolní skupině mluvčích bez afázií. Teoretické kapitoly práce jsou věnované definici afázie, typologii afatických syndromů a jejich projevům a krátkému představení lingvistické afaziologie. Dále je v nich představen koncept ikonicity v lingvistice a vztah ikonicity k jazykovým procesům ve zdraví i v nemoci. Experimentální část práce se zaměřuje již na samotný popis připravovaného výzkumu. Na základě online experimentu zaměřeného na hodnocení ikonicity slov bylo vybráno celkem 36 ikonických a 36 neikonických slov, která byla rovnoměrně rozdělena mezi dva připravované experimentální úkoly. Pro účely lexikálního rozhodování bylo vytvořeno dalších 36 českých pseudoslov, stimuly použité v úkolu zaměřeném na opakování slov byly převedeny do zvukové podoby. Oba experimenty byly následně otestovány na skupině pacientů s afázií a na kontrolní skupině mluvčích bez afázie, experiment s lexikálním rozhodováním byl navíc doplněn i o online pilotní testování na větším vzorku českých mluvčích. V rámci analýzy byly u lexikálního rozhodování sledovány reakční časy a počty správných odpovědí, u opakování slov pak úspěšnost v produkci daných slov. Participanti z online pilotáže lexikálního rozhodování vykazovali statisticky významnou vyšší úspěšnost u slov ikonických než neikonických, u skupiny klinické a kontrolní se rozdíl v hodnocení ikonických a neikonických slov ani v jednom z úkolů neukázaly jako statisticky významné.

Klíčová slova

zvuková ikonicita, afázie, lexikální rozhodování, opakování slov, jazykové zpracování